

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertio r[at]ione sp[...] ealis op[er]atio[n]is.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

beate virginis Fo. CXX

Prima igitur est naturalis peditio puritatis. Est enim stelle natura purissima sine infectione sine macula. Jo sicut puritate pigitur nis q̄ exempta fuit ab oi forde z ab oi p̄cti infectione. De hac puritate vide aliq̄ i ser. supraposito z infra in f̄mone de p̄ceptione. Sec̄da e naturalis p̄ditio incorruptibilitatis. Est em natura stelle incorruptibilis Jo sicut inuolabilitate marie q̄ nunq̄ potuit violari aliq̄ vicio seu corrumpti neq̄ peto mortali neq̄ veniali. Vide s. ser. d̄ assup. ca. j. ar. j. Tertia est naturalis p̄ditio luminositatis. Est em stella naturalit̄ luminosa: nō q̄dem ex se lumen h̄ns: sed naturalit̄ est lumis receptiva a sole: Ideo signat spiritali marie claritate quā habuit etiā a sua natiuitate nedū ex vtero s̄ etiā i yre/ro. Et hec claritas posset assignari triplex. Prima est claritas originalis nobilitatis de q̄ cantat ecclia. Clara ex stirpe dauid. de q̄ vide in superiori ser. c. ij. ar. j. Sec̄da e claritas virtualis sublimitatis. Fuit enim omnib̄ p̄tibus poznata atq̄ clarissima. Nam p̄tutes z gr̄e claritates aie seu lumina dicunt. Jo dicebat saluator. Barth. v. Luceat lux v̄a corā hoib̄ zc. Virtutes q̄ p̄e z gr̄e s̄ur aie q̄ lucet hoib̄ q̄n̄ h̄mōi virtutes z gr̄e p̄deunt extra in opa virtuosā. Tertia est claritas sapiential̄ luminositatis. Sapia q̄ppe b̄n̄ d̄ claritas aie q̄ i intellectū illuminat. De sapientiali aut̄ claritate virginis vide in superiori ser. ca. ij. ar. ij. Recte itaq̄ d̄r virgo br̄a z vocat̄ stella p̄pter p̄formitatem ad naturalē stelle p̄ditio nē. imo multo excellenti⁹ sunt p̄dicte p̄ditiones sp̄ualiter in br̄a p̄gine q̄ naturalit̄ i stella. Est enim virgo br̄a purissima: corruptibilissima: atq̄ splendidissima. Parz igit̄ p̄tina rō.

Secunda similitudo marie ad stellā sumitur ex rōne stellar̄ significationis. De stellis d̄r Hen. j. vt sint in signa zc. Proinde albumasar ait. Laus deo q̄ creauit stellas z posuit ornamentū lucernas in significationes vt p̄berent ductū rōnalib̄. Recte igit̄ conuenit marie nomē stelle: q̄ ip̄a fuit i signū. Signū q̄ppe est q̄d se offert sensui aliquid aliud derelinquens intellectui. Maria aut̄ i carnatū deū sensui p̄ntauit q̄ in terris visus est et cū hoib̄ conuersat⁹ ē. vt d̄r Ba. i. r̄ud. ij. S̄ aliq̄d intellectui derelinq̄t q̄

per hoc q̄ dei filiū in carnō visibilem exhibuit: diuinitatē p̄ fidem intellectui patefecit. p̄terea b̄n̄ d̄r signū. Vñ et Esa. vj. dixit d̄ns ad achaz. Vere tibi signū a dō tuō zc. Et seq̄. dabit d̄ns ipe vobis signum. Ecce virgo p̄cipiet z pariet zc. Fuit aut̄ beata virgo signū triplex. Primo signū manifestatiū diuine potentie q̄ sc̄z in ea cōpletū est excellentissimū op⁹ diuine potentie sc̄z incarnatio verbi. Nam vt d̄r Dam. in principio terr̄. Nil est maius q̄ deū fieri hominē. Sec̄do est signū declaratiū diuine sapientie. Nam incarnatio verbi facta in ea ē excellentissimū op⁹ diuine sapientie. Nam vt d̄r Dam. Per incarnationis mysteriū monstrat̄ dei sapia q̄m sic inuenit̄ difficult̄mi decentissimā solutionē. Tertio est signū demonstratiū diuine clemētie. In opere diuine incarnationis q̄d factū in p̄gineo ventre marie excellentissime demonstrant̄ diuinā bonitas z clemētia. Nam. Per incarnationis mysteriū monstrat̄ dei bonitas q̄m nō despicit p̄tū plasmat̄ infirmitatē. Idē circo de virgine gl̄iosa recte p̄r exponit̄ illd̄ Apo. c. xij. Signū magnū apparuit in celo mulier. zc. in celo videt̄ militat̄is ecclesie. Nunq̄ em ante virginis natiuitatē apparuerat tale vel tantū signū. mulier inquam amicta sole. i. ornata oim̄ p̄tutuz claritate. oim̄ gratiaz luminositate: z ipsius diuini solis luminosissima presentigilitate. Patet igitur sec̄da ratio principalis.

Tertia similitudo virginis sacratissime ad stellā celi: sumit̄ ex rōne sp̄ual̄ operationis quas opatur stella in his inferioribus. Est aut̄ h̄mōi opatio triplex.

- 1. Illuminatio
- 2. Quificatio
- 3. Moderatio

Prima opatio. Nelle est illūtiatio. Stellat̄ em et illūnat noctem. Ps. Lunā z stellas in prātem noctis. Sic aut̄ et br̄a virgo noctem hui⁹ seculi illūnat. N̄ em aduentū hui⁹ virginis peccati nebula totū mundū occupauerat. Erāt em oēs gentes q̄ nebule turbidib̄ agitate. vt dicit̄ ij. Pet. ij. Processit aut̄ virgo q̄ fulgida stella: effugans tenebras: vt de illa dici possit illud Eccl. i. Quasi stella matutina in medio nebule. Stella siquidē matutina per rad̄s suos nocturni frigoris obscuritatē serenat z te

Her. de Natiuitate

nebras purificat. An siqde aduentu marie tenebre erant in terra. Esa. lx. Ecce tenebre operiet terra & caligo popos. In cuius etia mysteriu (Ego. x.) facte sunt tenebre horribiles in yniuersa terra egypti. Tandem aut orta est stella ex iacob. s. maria q has tenebras purificauit & serenauit. Hec. Tolle hoc corp' solare qd illuminat modm/ybi dicitur. Tolle maria marz stella: utiqz qd nist caligo iuolues & ymbra mozt' atqz denississime tenebre relinquunt. **S**ecda opatio stelle est yniificatio. sicut etia pbs arte stat. ptea em orbis pm' plures hz stellas qz ipe est pcpue ca yite in his iserioribus Jo & maria bn vocat stella. Siqde reguit mozt' ab ada fm aplm Ro. v. Veniste at hac stella omia moztua sunt yite restituta. Quippe ipa est lignu yite pferes bn dictu fructu Gen. ij. de q gustas mozt' no gustabit in eternu. Idcirco bn dz a bro bern. genitrix yite. **T**ertia opatio est modificatio seu modificatio. Stella em modificat orbē terrenu: tepat gelu frigidu noctz: terrenafecia fouet & modificat. Jo & maria bn dz stella. Malicia qpe hui' mudi frigida dz. Hiere. vj. Sic frigidā facit ci sterna aqua sua: sic. s. mud' frigidā fac malicia hūani generis qst copleta erat. iuxta illud Esa. xl. Copleta ē malicia ei'. Propterea magnū frig' erat i mudo. qd & Zacharias pnuiciauerat Zach. xiiij. In die illa n erit l' sed frig' & gelu. Processit aut maria q si stella calefacies & pfulges & oia fouens. Proinde Bern. sup Diffus ē. dz. Ipa est mobil' stella: terras plus trans: calefaciens magz mētes qz co:pa: fouet yitutes: exco qz vicia. Hec ille. Patet igit' tertia rō qre maria pgo vocat stella.

Sed pter ea q dicta sūt nos oportz vltim' pteplari qre spālūt Maria dz marz stella q ē stella poli. Cantat em ecclia bic q gini saluatiōez dicit. Ave marz stella. Et hui' opatiōis est pcpua triplex ratio

Prima est rō ynitue adiunctionis.

Secūda est tempatiue calefaciōis.

Tertia est directiue conductionis.

Prima igit' rō qre pgo maria copaf stelle marz ē rō ynitue ynitōis. Illa em stella est polo siue cardini ynta & ynta. Ubi ē

aduertēdū q duplex ē polus isto mudo. Un' est nob inuisibil'. s. meridionalis. reliquis pō visibilis. s. adlonar', et yreoz: im mobilis est. sup qz imutabilitate inuit' totus mūdus in sua circulatione. Verito q p ytrūqz polū intelligit ipe dei fili' & pba p'is q est pncipiū oim q ad ynum. & finis oim q ad reliquiū: q in meridie. i. in sue maiestatz claritate nob oino inuisibil' est. s. in aqlone nre hūanitat' nob visibil' fact' est. Proptea Apoca. vi. ipe ait. Ego sū alpha et o. pncipiū & finis. Ipse qpe imobil' est sup cui' imobilitate inuit' oia in suo motu. Boeci'. Stabilis qz manēs das cūcta moueri. Hui' siqde polo hec stella. s. maria fuit pūctissima in incarnatione. s. per carnis idētitate. qz eadē caro q fuit p'is maris facta est caro fili'. Itē in yuersatione p administrationē & etiā p'rutum & gra' p'fectionē. et eadē in assūptiōe p glorificatiōez. **S**ecda est rō tepatiue calefaciōis. Illa em stella maris est maxie marini frigoris tepatiua. Respect' em ei' sp ē sup mare p radiōz directionē: & p p'is p caloris imūtionē. Sic & respect' marie est sup mūdū p p'ni splēdoris. i. filij sui illustratiōem. & p p'is p caloris spūscū cōicationē. Jo sic allegatū est dz ber. Ipa est nobil' stella terras plus tras: calefacies mētes magz qz co:pa. Hec ille. Profecto deuota pteplatio plenitudis gra' & p'rutū in ygie virtutem hz tepatiua cuiuslibet inordinate concupis: et pcpue affectuosa p'sideratio charitatis sue yitute hz excitatiua & inflāmatiua affectiōis deuote & expulsiua cuiuslibet negligētie. **T**ertia est rō directiue cōductionis. Est em stella marz nauigantiū in picul' rō rectiua. Per ipam nēpe sciat nautē q vellyficat aut ad aqlonē aut ad meridiē: qm in aqlone situata & sp in eodē aspectu ad meridiū mudi manet. Sic & p maria oia p'ca et discrimia euitatur & itinera certificant. et in mari hui' seculi nauigātes in salutis portū dirigunt & pducunt. Aug. in qdam ser. Spem siqde magnaz aperuit nob rō nois aprio & ad sublimitatz tue solū p'ces inducit pctōz. Romie em dulcissimo maria. i. stella maris dicitis. Nobis nāqz nauigantib' p hoc mare magnū & spaciōsum inter varios mutabilis mortalitatz flux' speciosa mēdōia tua speciosi' fidere